

*Informe anual
da Oficina de Medio Ambiente
Curso 2019-2020*

Universida de Vigo

*Oficina de
Medio Ambiente*

**OBXECTIVOS
DE DESENVOLVEMENTO
SOSTIBLE**

A publicación desta memoria está aliñada co cumprimento dos seguintes ODS e as súas metas:

Meta 3.9 Redución de mortes por contaminación química e polución.

Meta 6.3 Mellorar a calidade da auga. Reducir a contaminación e augas residuais.

Meta 6.4 Aumentar o uso eficiente de recursos hídricos (extracción de auga doce).

Meta 6.6 Protección dos ecosistemas relacionados coa auga.

Meta 7.2 Aumento das enerxías renovables.

Meta 7.A Aumento da investigación e investimento en enerxías limpas.

Meta 11.4 Protección do patrimonio cultural e natural.

Meta 11.7 Proporcionar acceso a zonas verdes e espazos públicos seguros.

Meta 12.2 Lograr o uso eficiente de recursos naturais.

Meta 12.4 Xestión de refugallos e produtos químicos.

Meta 12.5 Prevención, redución, reciclaxe e reutilización de refugallos.

Meta 12.8 Asegurar a educación para o Desenvolvemento sustentable.

Meta 13.1 Fortalecemento da resiliencia e adaptación.

Meta 13.3 Mellora da Educación e sensibilización ambiental.

Meta 15.1 Asegurar a Conservación e uso sustentable dos ecosistemas.

Meta 15.2 Xestión sustentable de bosques.

Meta 15.5 Medidas contra a degradación e perda de biodiversidade.

Meta 15.7 Combater a caza furtiva e especies protexidas.

Meta 15.8 Prevención de especies invasoras.

Meta 15.9 Integración de plans sensibles a medio ambiente.

Memoria da Oficina de Medio Ambiente (OMA) Curso 2019-2020

A OMA constitúe o órgano representativo e competente da política ambiental da Universidade de Vigo. Entre as súas funcións están intervir nas actuacións nos campus que poidan producir impactos ambientais, a conservación e restauración do medio natural, asesorar a comunidade universitaria en materia ambiental e promover accións que aumenten a calidade do medio natural. Ao longo do curso 2019-2020, baixo o marco destes obxectivos, as principais actividades desenvolvidas foron:

Xestión ambiental: manexo de recursos, materias primas e residuos

No campus de Pontevedra, xunto coa súa vicerreitoría, desenvólvese o sistema de seguimento e xestión ambiental (bandeira verde universitaria) dentro do marco do *Programa Green Campus*, coordinado pola entidade *Adeac*.

Dende a OMA diríxese e supervísase a recollida dos residuos perigosos de tódolos centros dos 3 campus a través de xestores autorizados. Durante o curso 2019-2020 retiráronse as seguintes cantidades:

	novembro 2019	abril 2020
Total residuos perigosos (kg)	13.106	0 (<i>cancelada debido á Covid-19; entra na recollida de outubro-2020</i>)

Trabállase tamén na recollida, almacenamento, transporte e xestión do material informático obsoleto e avariado de tódolos centros da universidade. Para isto colabórase co Gruvi (*Grupo de Reciclaxe Informática da Universidade de Vigo*) na selección do material eléctrico e electrónico aproveitable. Neste curso, a cantidade en peso de material recuperado con respecto ao total desbotado foi arredor dun 13 %. A cantidade total tratada a través de xestor autorizado deste tipo de residuos foron uns 2.574 kg. Os residuos de aparellos eléctricos e electrónicos (RAEE) retirados (unidades) no curso 2019-2020 foron:

	Reutilizados no GRUVI	Xestor autorizado
Ordenadores	70	290
Monitores	9	97
Impresoras + escáneres	0	57
Caixas con material variado	3	24
Outros equipos eléctricos	–	17
TOTAL	82	485

Tamén se leva o control, segregación e xestión doutro tipo de residuos como os *sandach* (de laboratorios de experimentación animal), fluorescentes e lámpadas, consumibles de oficina, teléfonos móbiles, etc.

Rexístranse mensualmente os consumos de auga, electricidade e combustibles, estudando na medida do posible medidas de aplicación de eficiencia enerxética e aforro.

Séguese a traballar no seguimento e cuantificación do impacto ambiental da universidade en base ao estudo da *Pegada de Carbono* e da *Pegada Ecolóxica* (ano 2019: 0,99 t CO₂ eq/persoa). Este e outros indicadores (coma o caso da enquisa *Green Metric* entre universidades a nivel internacional) miden o efecto das emisións de gases invernadoiro e o impacto ambiental que relaciona os recursos existentes coa capacidade ecolóxica do planeta para xerar os devanditos recursos. Estes datos son públicos e están dispoñibles na web da OMA: <http://oma.webs.uvigo.es/Sostibilidade/CambioClimatico/PegadaEcoloxica.php>

Sensibilización e formación

Durante este curso continuouse o Programa de Educación Ambiental coas visitas dos itinerarios "Universidade é Natureza" e "Ruta das Árbores" dirixido principalmente a estudantes de centros de ensino e membros da comunidade universitaria. O obxectivo é dar a coñecer a paisaxe e a grande variedade de especies de fauna e flora presentes nos campus, algunhas singulares polo seu porte, rareza ou idade. Este curso moitas das visitas tiveron que suspenderse debido ós efectos da pandemia da Covid-19.

Dentro do ámbito do *Desenvolvemento Sustentable e a Xestión Ambiental* convocáronse 6 bolsas de formación para estudantes e contouse coa colaboración de varios proxectos fin de grao e fin de mestrado, así como estudantes que desempeñaron labores de voluntariado (tamén minguido pola Covid-19) e apoio na xestión ambiental e mantemento e conservación do medio natural dos campus.

Conservación do medio natural

No que respecta ao control e erradicación de especies invasoras, continúaase co seguimento e control de especies de flora invasora (acacia, mimosa, robinia, cortaderia, canaveira, onagra, margarida africana, persicaria, herba tintureira, cala, glicinia, eixerón, etc.) e capturas de fauna invasora (como o cangrexo americano, a tartarugas de Florida e os carpíns) nas lagoas e estanques dos campus.

Unidade de Xardinería e zonas verdes: encárganse da conservación das zonas verdes dos campus de Vigo e Pontevedra, así como das infraestruturas relacionadas e os traballos asociados.

Dende a Unidade de Xardinería e zonas verdes, nos campus faise un traballo constante ó longo do ano na xestión da conservación das zonas verdes, así como traballos complementarios relacionados. En función da climatoloxía, da evolución vexetativa das diferentes cubertas vexetais e do calendario universitario, planifícanse as tarefas de conservación co obxectivo de aumentar a calidade ecolóxica, tentando incrementar a biodiversidade e o potencial ornamental e paisaxístico das zonas verdes:

- Supervisión e control periódico do estado das zonas verdes, mobiliario urbano e infraestruturas.
- Planificación e coordinación dos traballos de conservación en zonas verdes e infraestruturas (estacionamentos, sistema viario e peonil, zonas duras, sistemas de drenaxe, estanques e limpeza xeral periódica dos campus).
- Traballos de mantemento: podas, reprodución de plantas, rega e mantemento dos sistemas de rega, compostaxe, etc.

Traballos extraordinarios e estacionais nos campus de **Vigo e Pontevedra**:

- Xestión de residuos:
  - Limpeza de entulleiras "espontáneas".
  - Limpezas especiais manuais dos campus durante o período dos exames de Selectividade e antes dos actos institucionais protocolarios, eventos deportivos, tralas treboadas, etc.
  - Tres limpeza mecánicas ao ano das estradas dos campus, sendas, aparcadoiros e zonas duras mediante varredora-aspiradora urbana con recollida duns. 40 m³ de áridos e restos vexetais.
  - Xestión de residuos inertes de centros, servizos, laboratorios e infraestruturas: recollida, clasificado, reciclaxe e almacenamento temporal de materiais metálicos, áridos, madeira, sinais de tráfico, etc. previamente ó seu envío a xestor autorizado.
  - Recollida de residuos inertes e limpeza especial de líquidos das estrada e tras accidentes de circulación nas estradas dos campus.
  - Xestión dos residuos vexetais producidos nos traballos de conservación de zonas verdes: triturado e compostaxe de restos vexetais para o seu emprego na restauración de solos, plantacións, e acolchados: uns 30 m³ de compost maduro.

- Plantacións:
  - Plantación doutras 50 árbores frondosas autóctonas e arbustos en zonas forestais onde se cortaron piñeiros para cumprir coa normativa para a prevención de incendios. Ademais, plantáronse tamén arbustos en varias zonas dos campus como mellora paisaxística.
  - Plantación de especies herbáceas autóctonas de cubrición en zonas de erradicación de flora invasora.
- Outros traballos:
  - Colaboración con departamentos e equipos de investigación proporcionando materiais, preparando novas zonas para investigación, etc.
  - Arranxo e mellora do firme da zona de almacenamento de pólas e do acceso ás zonas de investigación dos socalcos dos prados.
  - Xestión de podas especiais de arborado próximo a edificios.
  - Deseño e xestión da zona estancial fronte ó edificio Filomena Dato.
  - Continuación coa erradicación das especies de flora invasora en diferentes ecotonos e xardíns do campus nos que se vai actuando periodicamente.
  - Reforma dunha das zonas de aviveirado e reprodución de planta.
  - Colaboración na elaboración dos pregos de prescrición técnicas do exp. 301/19 correspondente ó *Mantemento e conservación das zonas verdes dos campus de Vigo e Pontevedra*.
  - Proposta e xestión das medidas correctoras para a adaptación á Lei 9/2017 da Xunta de Galicia, executadas nos anos 2018 e 2019 no campus das Lagoas-Marcosende: Continuación coa corta de piñeiros nas zonas de risco afectadas nas proximidades de estradas e edificios.

No campus de **Ourense**:

- Aviso de presenza de niños de vespa *Velutina* ao departamento encargado do seu estudo.
- Eliminación de niños de vespa común no edificio da gardería.
- Actuacións de eliminación de avéspora asiática, procesionaria e control de roedores.
- Actualización da información do mapa on-line de *Árbores do campus de Ourense*.
- Deseño e solicitude de orzamentos para a remodelación do estanque e dea entrada do edificio do *Campus Auga*.
- Solicitude de orzamentos para remodelar a rega da zona axardinada do *Campus da Auga*.
- Corta de dous exemplares de *Platanus x hispánica* que tiñan a súa estabilidade comprometida.
- Revisión de seguridade en altura (ancoraxes e unións de pólas que non se vían dende o chan) dos cedros do campus.
- Poda especial de árbores pequenas coa *técnica de Bonsai*.
- Reposición de dúas *Melias* do edificio Politécnico.
- Recolléronse datos de consumos dos sistemas de calefacción por bombas de calor no edificio da Unidade Administrativa (histórico dende o 2014).